

It takes one to tango

Argentinië | Anno 2017

Maandag 13 november | Buenos Aires 2

Dinsdag 14 november | Buenos Aires 4

Maandag 13 november | Buenos Aires

Met de gouden gloed van de avondzon in de rug scheren we laag over honderden woonblokken in de noordelijke barrio's van Buenos Aires. Ei zo na raken we de daken, zo lijkt het soms. Als hier iets misloopt, dan is dat een ramp zonder weerga.

Maar de Boeing 737-800 zet zich even voor acht moeiteloos aan de grond op Aeropuerto Internacional Jorge Newbery. Zo komt een einde aan ons rondje Patagonië. Of we straks de geplande tangovoorstelling nog tijdig zullen bereiken, is een andere vraag. Want de nasleep van de pilotenstaking bij Aerolíneas Argentinas heeft ons behoorlijk wat vertraging doen oplopen.

Twintig na acht is het al wanneer we het vertrouwde gezicht van Claudia in de mensenzee herkennen. Het zal nog lukken, stelt ze ons meteen gerust. In het theater weten ze dat we op komst zijn. Een eindeloze voettocht volgt nu, helemaal naar het andere uiteinde van de luchthaven. Chauffeur Beto is er met zijn bus op post.

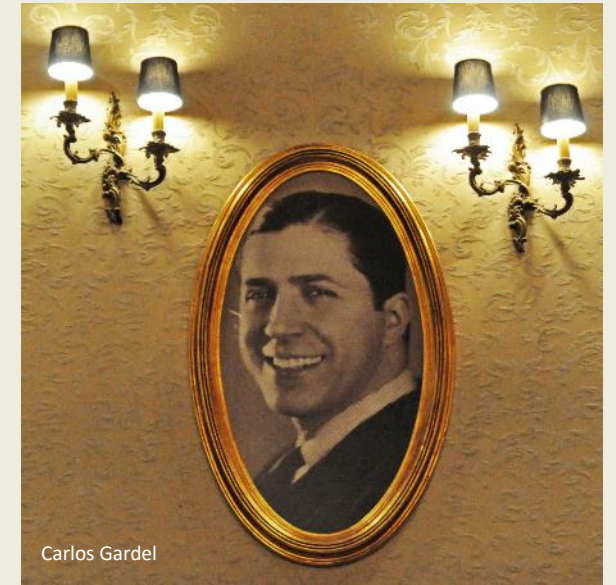
Prompt zet hij door het drukke avondverkeer koers naar [Esquina Carlos Gardel](#). Dat is de plek waar eertijds Chanta Quatro gevestigd was, een bescheiden restaurant en familiehotel. Met zijn vrienden placht Carlos Gardel, de koning van de tango, er tot zonsopgang te

eten en tango's te zingen – als we de bloemrijke verhalen mogen geloven.

Met zijn vrienden placht Carlos Gardel er tot zonsopgang te eten en tango's te zingen

Het is al negen uur voorbij als we de theaterzaal betreden. We zijn de allerlaatsten. Meteen rolt een perfect geoliede machine over ons heen – een sensueel fotootje met een van de ranke danseressen, een fotootje per koppel, een fotootje per tafel, de bestellingen die genoteerd worden, de wijn die in onze glazen klokt, het voorgerecht dat ter tafel verschijnt, ... In een ommezien hebben we de andere tafels bijgebeend. We voelen ons meteen thuis, zeker na de bekentenis van de kelner dat hij Dries Mertens op hetzelfde niveau plaatst als Lionel Messi en Diego Maradona.

Minder dan een kwartier na onze intrede hebben we het voorgerecht achter de kiezen en krijgen we de gelegenheid onze omgeving rustig in ons op te nemen. Theatervloer, loges, balkon... overal staan tafels, vaak zeer dicht bij elkaar. Volgens welingelichte bron kunnen hier elke avond 430 gasten dineren, wellicht afkomstig uit vijf continenten. Routineus en snel leveren de kelners de bestellingen af. Alles staat in het teken van slechts

Carlos Gardel

één hoger doel – de show, die om half elf stipt moet aanvangen.

Een wervelende, intelligente evocatie van de historische evolutie van de tango wordt het

En dat lukt moeiteloos. Een wervelende, intelligente evocatie van de historische evolutie van de tango wordt het. Te beginnen bij de eenvoudige danspassen van eenzame armoezaaiers van verschillende nationaliteiten die elkaars gezelschap opzochten. Om uit te groeien tot de sociale mix van Club Social Almagro, een ware broedplaats van tangodansen.

Esquina Carlos Gardel – Orkest

Dansen zit deze mensen in het bloed. Zelfs als iedereen al lang van de dansvloer verdwenen is, zet de schoonmaker nog een tangoetje in. *It takes two to tango?* Helemaal niet. Hij doet het in zijn eentje, met zijn bezemstelen als partner.

Het orkestje met piano, contrabas, twee violen en uiteraard twee bandoneons weet van geen ophouden. De artiesten met hun ongeloflijke elastieke benen evenmin. Ze hebben er plezier in, voor hen is dit geen job maar een passie.

Veel meer dan een dans is tango de erotische uitdrukingskracht van de lichaamstaal, het sensuele spel van aantrekken en afstoten. Het hoerige wordt niet geschuwd, maar het verhevene is evenmin afwezig.

Dan verschijnen de gitaren ten tonele, als begeleiding bij droefgeestige liederen van eenzaamheid en heimwee. Ook met het ballet wordt even geflirt, maar dat leidt tot niets. Uiteindelijk worden de balletschoentjes vertrappeld – te steriel, te weinig sensualiteit, te weinig vuur.

Ook met het ballet wordt even geflirt, maar dat leidt tot niets

Niet moeilijk te begrijpen dat berooide inwijkelingen zich door deze dansen lieten bedwelmen, verteerd als ze waren door heimwee naar hun geboorteland dat ze nooit meer zouden terugzien. Een betere apotheose kunnen we ons niet indenken.

[Top](#)

De zomer is in het land, daar kan je niet meer aan twifelen. Torenhoge kantoorgebouwen staan scherp afgetekend tegen een staalblauwe hemel. Jacarandabomen en Afrikaanse lelies pronken uitbundig met hun paarse bloemen. Op de kade van Puerto Madero is het prettig wandelen. Porteños flanereren over de zonnige Puente de la Mujer.

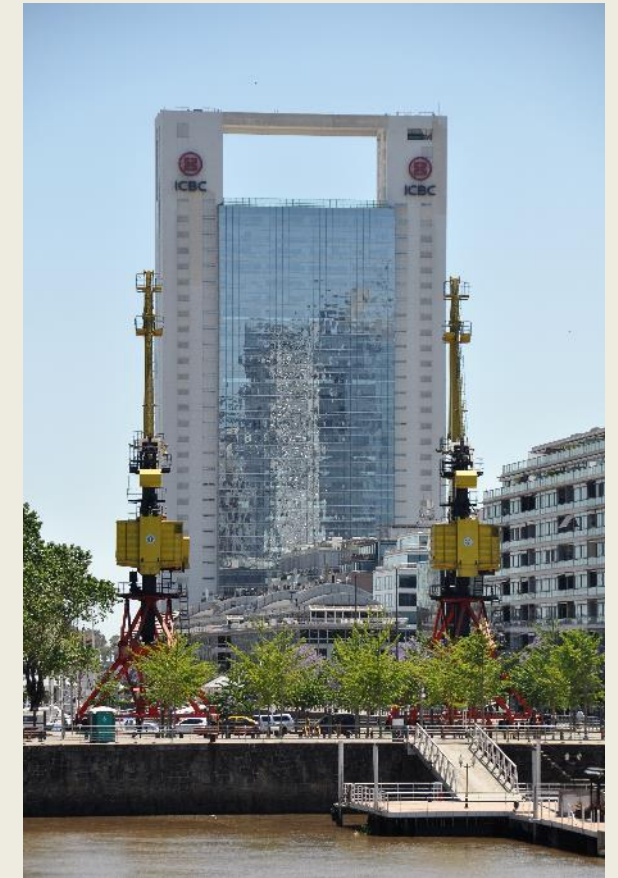
Een taxi dropt ons bij het [Museo Nacional de](#)

[las Bellas Artes](#). Meteen zijn we aangenaam verrast als we in het werk van de *Escuela Flamenca* ondergedompeld worden, de *Vlaamse school*. Ook de aanwezigheid van reusachtige wandtapijten uit Oudenaarde en Brussel – exemplaren van liefst zeven meter op vijf – doet ons verheugd monken. Hoe die stukken meer dan een eeuw geleden de halve wereld rond gereisd zijn, kunnen we ons amper voorstellen.

De allergrootste werken van de allergrootste

kunstenaars zal je hier vergeefs zoeken. Toch zijn er opvallend veel beroemde kunstenaars met kleinere werken vertegenwoordigd: Rubens, Van Dijck, Monet, Manet, Renoir, Toulouse-Lautrec, Gauguin, Degas, Goya, Modigliani, Kandinsky, Chagall, Rothka, Moore, Alechinsky, Pollock, ...

Pas omstreeks 1880 kwamen de eerste privécollecties en de eerste kunstkamers tot stand

En dat op zich is al een formidabele prestatie. Want Argentinië heeft een grote achterstand in te lopen. Het was immers wachten op de gouden jaren van het einde van de 19e eeuw, vooraleer voldoende kennis, ambitie en welstand aanwezig waren om kunst te kopen en te verzamelen. Pas omstreeks 1880 kwamen de eerste privécollecties en de eerste kunstkamers tot stand.

Museo Nacional de las Bellas Artes

Angel Della Valle – La vuelta del malón (1892)

Ernesto de la Cárcova – Sin pan y sin trabajo (1894)

Tegelijkertijd ontwikkelde zich ook een eigen Argentijnse kunst, die in diezelfde 19e eeuw sterk sociaal gericht was. Opvallend zijn de striemende voorstellingen van honger en werkloosheid waarvan de kritische ondertoon niet mis te verstaan is.

Van een heel andere strekking is het schilderij dat Angel de la Villa in 1892 in opdracht van president Roca realiseerde. *La Vuelta del Malón* heet het, *De terugkeer van de raiders*. Het stelt indianen te paard voor, die een half-naakte, blanke vrouw ontvoeren. Een propagandastuk was dat, bedoeld om de infame genocide op de indianen tijdens de Conquista del Desierto te vergoelijken.

Een propagandastuk was dat, bedoeld om de genocide op de indianen te vergoelijken

Farmacia de la Estrella

Aan het werk van Joan Miró is een thematische tentoonstelling gewijd. Tientallen abstracte schilderwerken van zijn hand hangen er. Maar het zijn vooral zijn bronzen *patinadas* die ons bekoren.

Via de [Plaza Intendente Torcuato de Alvear](#) kuieren we naar La Biela voor een lunch in open lucht. In zijn eentje overspant de reusachtige magnoliaboom van ruim vijftig meter hoog het volledige terras.

Een taxi brengt ons een laatste maal naar de omgeving van de Plaza de Mayo. Even wippen we in de [Farmacia de la Estrella](#) binnen, een apotheek uit 1895 die haar historisch karakter grotendeels heeft weten te handhaven. Dat is vooral aan de schitterende houten lambrisering te danken, en aan de ovale schilderijen met romantische thema's die het plafond sieren.

Nog ouder is de [Librería de Ávila](#), de oudste boekhandel van Buenos Aires. Al in 1785 werden hier boeken verkocht. Vandaag gebeurt dat nog steeds. Nieuwe en tweedehandse boeken liggen van kelder tot zolder gestapeld. Hoe ze zelf te midden van deze janboel nog weten welke boeken ze in voorraad hebben, lijkt een raadsel.

Nogal sober, flitst het door ons hoofd als we de [Sint-Ignatiuskerk](#) betreden. Het is dan ook de oudste kerk van Buenos Aires. In 1675 reeds bouwden de Jezuïeten hier een eenvoudig godshuis in adobe.

[De jezuïeten waren zo sluw geweest vijf ondergrondse tunnels aan te leggen](#)

Overigens is het niet alleen de kerk, maar het volledige woonblok dat de sfeer van de Jezuïeten ademt. Want hier hadden zij indertijd

hun missie. Ze waren zo sluw geweest vijf ondergrondse tunnels aan te leggen. Kwestie van in oorlogstijd voorraden te kunnen aanvoeren en in vreedstijd wat te kunnen smokkelen. Later, tijdens de onafhankelijkheidsoorlog in 1811, zouden de tunnels nog een rol gespeeld hebben. Tegenwoordig is dit het [Complejo Histórico Cultural Manzana de las Luces](#).

Dan keren we naar het hotel terug. Het wordt immers tijd om Buenos Aires definitief achter ons te laten.

[Top](#)

Jaak Palmans
© 2018

[Terug naar Pacomaja](#)